

Η οργή και η θεραπεία της

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Πρέπει λοιπόν σύμφωνα με τους θείους νόμους, να αγωνιζόμαστε με όλη τη δύναμή μας εναντίον του πνεύματος της οργής και της αρρώστιας που έχουμε μέσα μας, και όχι, επειδή στρέφουμε το θυμό εναντίον των ανθρώπων, να επιδιώκουμε την ερημία και την απομόνωση, γιατί δήθεν εκεί δεν υπάρχουν αφορμές να μας παρακινούν στην οργή, και στη μόνωση θα κατορθώσουμε εύκολα την αρετή της μακροθυμίας. Επειδή είμαστε υπερήφανοι και δεν θέλουμε να κατηγορούμε τον εαυτό μας και να αποδίδουμε στη δική μας αμέλεια τις αφορμές της ταραχής, επιθυμούμε να χωριστούμε από τους αδελφούς μας. Ενώσω λοιπόν αποδίδουμε στους άλλους τις αφορμές της ασθένειάς μας, είναι αδύνατο να φτάσουμε την τελειότητα της μακροθυμίας.

Πηγή: www.parvanegan.com

Το κυριότερο λοιπόν μέρος της διορθώσεώς μας και της ειρήνης μας δεν κατορθώνεται από τη μακροθυμία των άλλων απέναντί μας αλλά από τη δική μας ανεξικακία προς τους άλλους. Όταν όμως, αποφεύγοντας τον αγώνα της μακροθυμίας, επιδιώκουμε την έρημο και την μόνωση, τότε, όσα πάθη φέρνουμε αθεράπευτα εκεί, είναι κρυμμένα μέσα μας και δεν χάθηκαν. Επειδή η ερημία και η αναχώρηση σε όσους δεν έχουν απαλλαγεί από τα πάθη τους, ξέρει όχι μόνον να τα διατηρεί, αλλά και να τα σκεπάζει, και ούτε επιτρέπει να αισθάνονται σε ποιο πάθος νικιούνται. Απεναντίας η έρημος υποβάλλει σ' αυτούς να φαντάζονται ότι απόκτησαν αρετή και τους πείθει να πιστεύουν ότι κατόρθωσαν τη μακροθυμία και την ταπείνωση, όσο δεν είναι παρών κάποιος που να τους ερεθίζει και να τους φέρνει σε δοκιμασία.

Και όταν τύχει αφορμή θυμού που τους προκαλεί και τους δοκιμάζει, αμέσως τα πάθη που βρίσκονται μέσα αποθηκευμένα και λανθάνοντα, σαν άλογα χωρίς χαλινάρι ξεπηδούν από τον τόπο που ησυχάζαν, θρεμμένα από την μακρά ησυχία και αργία, και με μεγαλύτερη σφοδρότητα και αγριότητα σύρουν στον όλεθρο τον άνθρωπο που κάθεται πάνω σ' αυτά. Γιατί περισσότερο εξαγριώνονται τα πάθη όταν στερούνται τη δοκιμασία που προέρχεται από τους ανθρώπους. Και αυτήν ακόμη την σκιά της υπομονής και μακροθυμίας, την οποία φαινομενικά νομίζουμε, όταν είμαστε μαζί με τους αδελφούς, ότι είχαμε, τη χάνουμε από την αμέλεια της εκγυμνάσεως και της απομονώσεως. Όπως τα φαρμακερά φίδια στην ερημία που ησυχάζουν στη φωλιά τους, τότε δείχνουν τη μανία τους, όταν τα πλησιάσει κανείς, έτσι και οι εμπαθείς άνθρωποι που ησυχάζουν όχι λόγω της αρετής, αλλά αναγκαστικά εξαιτίας της ερημιάς, τότε χύνουν το δηλητήριό τους, όταν

αρπάξουν κάποιον που τους πλησιάζει και τους ερεθίζει.

Και γι' αυτό πρέπει εκείνοι που επιζητούν την τελειότητα της πραότητας, να φροντίζουν όσο μπορούν περισσότερο, όχι μόνο εναντίον των ανθρώπων να μην οργίζονται, αλλά ούτε και εναντίον των ζώων, ούτε κατά των αψύχων. Γιατί θυμούμαι, όταν ήμουν στην έρημο θύμωσα εναντίον καλαμιού που δεν μου άρεσε το πάχος ή η λεπτότητά του. Επίσης θύμωσα και εναντίον ξύλου που δεν μπόρεσα να το κόψω αμέσως. Επίσης και εναντίον πέτρας από εκείνες που βγάζουν φωτιά, όταν προσπάθησα να βγάλω φωτιά και δεν έβγαλε γρήγορα. Έτσι είχε δυνάμωσε η οργή, ώστε να στρέφεται και κατά των αναισθήτων πραγμάτων.

Αν λοιπόν επιθυμούμε να επιτύχουμε το μακαρισμό του Κυρίου, όχι μόνον την ενεργητική οργή, όπως είπαμε, αλλά και την κατά διάνοια πρέπει να εμποδίσουμε. Γιατί δεν ωφελεί τόσο πολύ να συγκρατούμε το στόμα μας στο καιρό του θυμού να μη λέει λόγια μανιασμένα, όσο να καθαρίζουμε την καρδιά μας από την μνησικακία και να μη στριφογυρίζουμε μέσα στο μυαλό μας πονηρούς λογισμούς εναντίον του αδελφού. Γιατί η ευαγγελική διδασκαλία παραγγέλλει να κόβουμε τις ρίζες των αμαρτημάτων, παρά τους καρπούς, επειδή όταν κοπεί η ρίζα του θυμού από την καρδιά, ούτε μίσος ούτε φθόνος προχωρεί σε έργο.

Όποιος μισεί τον αδελφό του, έχει ονομαστεί ανθρωποκτόνος, που φονεύει αυτόν με την διάθεση του μίσους κατά διάνοια, αυτού το αίμα δεν το βλέπουν οι άνθρωποι, αφού δεν χύθηκε με χτύπημα ξίφους, αλλά ότι κατά διάνοια και κατά διάθεση φονεύτηκε, το βλέπει ο Θεός, ο Οποίος όχι μόνο για τις πράξεις, αλλά και για τους λογισμούς και τις προαιρέσεις αποδίδει στον καθένα στεφάνια ή τιμωρίες, καθώς λέει ο ίδιος δια μέσου του προφήτη: «Ιδού, έρχομαι για να συγκεντρώσω τα έργα και τις σκέψεις τους». Και πάλι, ο Απόστολος λέει: «Όταν οι λογισμοί τους κατηγορούν αναμεταξύ τους ή και απολογούνται, κατά την ημέρα που ο Θεός θα κρίνει τα κρυφά έργα των ανθρώπων». Αυτός ο ίδιος ο Κύριος διδάσκει να αποβάλλουμε κάθε οργή και λέει στα Ευαγγέλια: «Όποιος οργίζεται κατά του αδελφού του, θα είναι ένοχος στο δικαστήριο». Τα ακριβή αντίγραφα (του Ευαγγελίου) έτσι περιέχουν αυτό το χωρίο. Γιατί η λέξη «εική» δηλ. χωρίς λόγο, είναι μεταγενέστερη προσθήκη, κι αυτό είναι φανερό και από το πνεύμα της Γραφής. Επειδή το θέλημα του Κυρίου είναι να κόβουμε με κάθε τρόπο τη ρίζα και το σπινθήρα της οργής και να μην κρατάμε καμιά πρόφαση οργής. μήπως θυμώνοντας στην αρχή εύλογα τάχα, ύστερα πέσομε στη μανία του παράλογου θυμού.

Η τέλεια θεραπεία της ασθένειας της οργής είναι αυτή: να πιστέψουμε ότι ούτε για δίκαιες ούτε για άδικες αφορμές επιτρέπεται ποτέ να θυμώνουμε. Επειδή όταν η οργή σκοτίσει τη διάνοια, ούτε διάκριση, ούτε σωστή σκέψη, ούτε δικαιοσύνη θα

βρεθεί μέσα μας, ούτε και ναός του αγίου Πνεύματος μπορεί να γίνει η ψυχή μας, αλλά θα μας κατακυριεύσει το πνεύμα της οργής σκοτίζοντας τη διάνοιά μας. Τελευταίο απ' όλα, πρέπει να έχουμε εμπρός στα μάτια μας κάθε ημέρα, την αβεβαιότητα της ώρας του θανάτου μας, κι έτσι να φυλαγόμαστε από την οργή. Και ας γνωρίζομε ότι ούτε η σωφροσύνη, ούτε η απάρνηση του υλικού κόσμου, ούτε οι νηστείες και αγρυπνίες θα μας ωφελήσουν κατά την ημέρα της κρίσεως, αν βρεθούμε ένοχοι επειδή κατεχόμαστε από οργή και μίσος.

(Φιλοκαλία, τ. Α΄, εκδ. Το περιβόλι της Παναγίας σ. 100-104).